

۲۰۷۱۲۷۳

به نام خدا

سیستم‌های مدیریت مقابله با رشوه خواری

الزامات همراه با راهنمای استفاده

ISO 37001:2016

مآزمان بین‌المللی استاندارد (ISO)

تألیف و تدوین

مهندس قاسم توحیدی

نوید خیری

مصطفی بغدادی

بهاره قاسمی توحیدی

شرکت چاپ و نشر بازرگانی
و بسته به موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

تهران ۱۳۹۸

عنوان و نام پدیدآور	: سیستم مدیریت مقابله با رشوه خواری : الزامات همراه با راهنمای استفاده / سازمان بین المللی استاندارد (ISO) ; مترجمان مهدی فتح الله... و دیگران .
مشخصات نشر	: تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۷۹۵-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: ۳۷۰۰۱. International standard iso
یادداشت	: مترجمان مهدی فتح الله، نوید خبیری، مصطفی بغدادی، بهاره قاسمی توجائی.
موضوع	: استاندارد ایزو ۳۷۰۰۱
موضوع	: Standard 37001 ISO
موضوع	: رشوه -- پیشگیری
موضوع	: Bribery -- Prevention
موضوع	: کنترل کیفی -- استانداردها
موضوع	: Quality control -- Standards
شناسه افزوده	: فتح الله، مهدی، ۱۳۵۲-، مترجم
شناسه افزوده	: سازمان بین المللی استاندارد
شناسه افزوده	: International Organization for Standardization
شناسه افزوده	: شرکت چاپ و نشر بازرگانی
رده بندی کنگره	: TS156/6
رده بندی دیویی	: ۵۶۲/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۴۷۷۳۲

WWW.1CPPC.IR

شرکت چاپ و نشر بازرگانی
وابسته به مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

سیستم‌های مدیریت مقابله با رشوه خواری
الزامات همراه با راهنمای استفاده ISO 37001:2016

نویسنده: سازمان بین المللی استاندارد (ISO)
مترجمان: مهدی فتح الله، نوید خبیری، مصطفی بغدادی، بهاره قاسمی توجائی

طراح جلد: آيسان قاضي زاده
صفحه آرا: بهاره قاسمی توجائی
چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۳،۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۷۹۵-۲
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

«کلیه حقوق محفوظ و مخصوص شرکت چاپ و نشر بازرگانی می باشد»

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، نبش کوچه همدان، شماره ۱۲۰۴
توزیع و پخش: ۶۶۹۳۹۳۲۹ - ۰۲۱ / فروشگاه مرکزی: ۶۶۴۲۵۱۱۸ - ۰۲۱
واحد سفارش چاپ کتاب: ۶۶۴۳۹۲۰۶ - ۰۲۱
واحد نشر الکترونیک: ۶۶۴۳۹۲۰۲ - ۰۲۱ / digital.cppc.ir

WWW.CPPC.IR / WWW.1CPPC.IR فروشگاه‌های اینترنتی

سخن رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

یکی از اولویت‌های مهم کشور که در بیانیه گام دوم انقلاب توسط مقام معظم رهبری مورد توجه قرار گرفته است، عدالت و مبارزه با فساد می‌باشد. این دو لازم و ملزوم یکدیگرند. فساد مالی چون رشوه‌خواری، فضای رقابتی را بین فعالان اقتصادی ناعادلانه کرده و شکل رقابت را تغییر می‌دهد و متعاقباً مانع پیشرفت کشورها و ملت‌ها در بلند مدت می‌گردد. این پدیده همچنین منجر به افزایش هزینه ایجاد و توسعه کسب و کار، افزایش قیمت تمام شده محصولات و خدمات و کاهش کیفیت آن‌ها و ناکارآمدی بازار می‌شود.

نگاه به پرونده‌های فساد در دو دهه گذشته نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران علیرغم پیشرفت در حوزه‌های مختلف چون علم و پژوهش، معنویت و اخلاق، منابع انسانی متخصص و کارآمد، فنرری اطلاعات، زیرساخت‌های صنعتی و دفاعی و سایر، نتوانسته است در عرصه سالم‌سازی فضای کسب و کار موفقیت چشم‌گیری داشته باشد. اجرایی نشدن خصوصی سازی به صورت حقیقی و کامل مصوبه سال ۴۴ قانون اساسی خود منجر به بروز شبهاتی در سلامت فضای کسب و کار شده است.

حال با اهمیت پیدایش مجدد مبارزه با فساد در کشور و تاکید مقام معظم رهبری به این مقوله و همچنین عزم جدی قوه مجریه و واحدهای مردم، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران نیز به عنوان پارلمان بخش خصوصی حمایت خود را از این جریان اعلام داشته و اتاق بازرگانی تهران را بعنوان نهاد مسئول در حوزه مبارزه با فساد در بخش خصوصی انتخاب کرده است.

بر اساس ماموریت محوله، اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی تهران با تشکیل کمیسیون حمایت قضایی و مبارزه با فساد، در شفاف‌سازی فضای کسب و کار و توسعه سلامت اناری در کنار سایر نهادهای قانون گذار، اجرایی، نظارتی و مشورتی به عنوان یک بازیگر موثر در بین فعالان اقتصادی ایفای نقش می‌نماید. لذا این اتاق بر اساس وظایف تعریف شده و در راستای وظایف فرهنگ‌سازی و آموزشی خود و رفع خلاءهای ناشی از نبود نهادی در این حوزه اقدام به حمایت‌های مالی و معنوی نسبت به انتشار کتب‌های این حوزه می‌نماید. که یکی از نظریات می‌گذرد ترجمه و ویرایش اول استاندارد ISO37001 با عنوان "الزامات سیستم مدیریتی مقابله با رشوه‌خواری" می‌باشد. این استاندارد یک ابزار مدیریتی رایج را در اختیار سازمان‌ها قرار می‌دهد تا به کمک آن به سالم سازی فضای کسب و کار و عدالت خواهی کمک نمایند. اهمیت دادن به یک سیستم مدیریتی مقابله با رشوه‌خواری بی شک به سازمان‌ها در جلوگیری یا کاهش هزینه‌های ریسک‌ها و آسیب مشارکت در رشوه‌خواری، به منظور ترویج اعتماد و اطمینان در معاملات کسب و کار و افزایش اعتبار آن، کمک می‌کند و فرصتی را برای ارتقا سطح عدالت در بنگاه‌های کسب و کار و نهادهای حکومتی ایجاد خواهد کرد.

مسعود خوانساری

فهرست

۸	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۱	۱- دامنه کاربرد
۱۲	۲- مراجع الزامی
۱۲	۳- اصطلاحات و تعاریف
۲۰	۴- بافت سازمان
۲۰	۴-۱- درک سازمان و بافت آن
۲۰	۴-۲- درک نیازها و انتظارات ذینفعان
۲۰	۴-۳- تعیین دامنه کاربرد سیستم مدیریت مقابله با رشوه‌خواری
۲۱	۴-۴- سیستم مدیریت مقابله با رشوه‌خواری
۲۱	۴-۴-۱- ارزیابی ریسک رشوه‌خواری
۲۲	۴-۴-۲- تعیین اهداف
۲۲	۴-۴-۳- تعیین شاخص‌ها
۲۲	۴-۴-۴- تعیین راهبردهای عملیاتی
۲۳	۴-۴-۵-۱- خط مشی مقابله با رشوه‌خواری
۲۴	۴-۴-۵-۲- نقش‌ها، مسئولیت‌ها و اختیارات سازمانی
۲۴	۴-۴-۵-۳- طرح ریزی
۲۶	۴-۴-۵-۴- اقدامات برای پرداختن به ریسک‌ها و فرصت‌ها
۲۶	۴-۴-۵-۵- اهداف مقابله با رشوه‌خواری و ارزیابی دستیابی به آن‌ها
۲۷	۴-۴-۵-۶- پشتیبانی
۲۷	۴-۴-۵-۷-۱- منابع
۲۷	۴-۴-۵-۷-۲- شناسایی
۲۹	۴-۴-۵-۷-۳- آگاهی و آموزش
۳۰	۴-۴-۵-۷-۴- ارتباطات
۳۰	۴-۴-۵-۷-۵- اطلاعات مدون
۳۲	۴-۴-۵-۷-۸- عملیات
۳۲	۴-۴-۵-۷-۸-۱- طرح ریزی و کنترل عملیات
۳۳	۴-۴-۵-۷-۸-۲- راستی آزمایی
۳۳	۴-۴-۵-۷-۸-۳- کنترل‌های مالی
۳۳	۴-۴-۵-۷-۸-۴- کنترل‌های غیرمالی
۳۳	۴-۴-۵-۷-۸-۵- پیاده‌سازی کنترل‌های مقابله با رشوه‌خواری توسط سازمان‌های کنترل شده و همکاران تجاری
۳۴	۴-۴-۵-۷-۸-۶- تمهیدات مقابله با رشوه‌خواری
۳۵	۴-۴-۵-۷-۸-۷- هدایا، تشریفات، کمک‌های مالی و منافعی از این قبیل

Content

Foreword	8
Introduction	9
1.Scope	11
2.Normative references	12
3.Terms and definitions	12
4.Context of the organization	20
4.1.Understanding the organization and its context	20
4.2.Understanding the needs and expectations of stakeholders	20
4.3.Determining the scope of the anti-bribery management system	20
4.4. Anti-bribery management system	21
4.5. Bribery risk assessment	21
5.Leadership	22
5.1.Leadership and commitment	22
5.2.Anti-bribery policy	23
5.3.Organizational roles, responsibilities and authorities	24
6.Planning	26
6.1.Actions to address risks and opportunities	26
6.2. Anti-bribery objectives and planning to achieve them	26
7.Support	27
7.1.Resources	27
7.2.Competence	27
7.3.Awareness and training	29
7.4.communication	30
7.5.Documented information	30
8.Operation	32
8.1.Operational planning and control	32
8.2.Due diligence	32
8.3. Financial controls	33
8.4. Non-financial controls	33
8.5. Implementation of anti-bribery controls by controlled organizations and by business associates	33
8.6. Anti-bribery commitments	34
8.7. Gifts, hospitality, donations and similar benefits	35

- ۳۵ ۸-۸- مدیریت عدم کفایت کنترل های مقابله با رشوه خواری
- ۳۵ ۸-۹- ایجاد نگرانی
- ۳۶ ۸-۱۰- تحقیق و برخورد با رشوه خواری
- ۳۷ ۹- ارزشیابی عملکرد
- ۳۷ ۹-۱- پایش، اندازه گیری، تجزیه و تحلیل و ارزشیابی
- ۳۷ ۹-۲- ممیزی داخلی
- ۳۹ ۹-۳- بازنگری مدیریت
- ۴۰ ۹-۴- بازنگری توسط عملکرد تطابق مقابله با رشوه خواری
- ۴۰ ۱۰- بهبود
- ۴۰ ۱-۱- عدم انطباق و اقدام اصلاحی
- ۴۱ ۱۰-۲- بهبود مداوم
- ۴۲ پیوسته الف (۱) راهنمای استفاده این استاندارد
- ۷۴ کتابخانه

8.8. Managing inadequacy of anti-bribery controls	35
8.9. Raising concerns	35
8.10. Investigating and dealing with bribery	36
9. Performance evaluation	37
9.1. Monitoring, measurement, analysis and evaluation	37
9.2. Internal audit	37
9.3. Management review	39
9.4. Review by anti-bribery compliance function	40
10. Improvement	40
10.1. Nonconformity and corrective action	40
10.2. Continual improvement	41
Annex A (informative) Guidance on the use of this document	42
Bibliography	74